

AUTOCEĻOTĀJIEM APKĀRT SLĪTEREI

Slītere aicina!

Slīteres nacionālajā parkā, izņemot rezervāta režīma zonu, var brīvi staigāt, vērot augus, dzīvniekus un ainavas, ogot, sēņot, peldēties (izņemot Kolkasragu, kur to nedrīkst drošības apsvērumu dēļ!), sauļoties, braukt ar divriteni un laivu. Saudzēsim vērtības, kuru dēļ šeit esam atbraukuši!

MARŠRUTA RAKSTUROJUMS

Maršruta mērķis ir iepazīstināt ar daudzveidīgo Ziemeļkurzemes pussalas dabas un kultūras mantojumu, kā arī skaistākajām Slīteres nacionālā parka skatu vietām. Maršrutu var veikt ar auto, bet velobraukšanas entuziasti – arī ar divriteni.

Laiks: leteicamais: aprīlis – oktobris, bet var arī citos mēnešos

Automaišins tips:

Nav specifisku prasību

Velosipēda tips:

Kalnu divritenis

Grūtības pakāpe: Ar divriteni – vidējas grūtības, ja maršrutu veic divās dienās

Čeļa segums: G.k. asfalts, ap 19 km – ceļš ar grants segumu

Attālums no Rīgas: 170 km

Sākums: Dundaga vai arī cita vieta (Melsils, Sikrags), jo maršruts ir apļveida

Beigu punkts: Dundaga vai arī cita izvēlētā vieta

Maršruta gaita: Dundaga – Slītere – Sikrags – Mazirbe – Košrags – Pītrags – Saunags – Vaide – Kolkā – Melsils – Vidale – Dundaga

Marķējums: Nav marķēts

Alternatīvas: Maršrutu var veikt arī pretējā virzienā, vai sākt un beigt jebkurā citā vietā

Garums: Ap 90 km. Ar automašīnu veicams vienā vai divās dienās (ja paredzēta detaļa objektu apskate un visu taku izstaigāšana).

Aptuvenais laiks: ~ 1 – 2 dienas

Loģistika: Apļveida maršruts, kur atgriežas sākuma punktā

Der zināt! Vēlāma līdzī drukāta maršruta lapa ar būtiskāko informāciju.

Neatliekamās palīdzības dienestu tālrunis: 112

Slīteres nacionālo parku (kā rezervāts dibināts 1923. g.) pamatoti dēvē par Baltijas jūras iepriekšējo attīstības stadiju „brīvdabas muzeju”. Šo ģeoloģisko notikumu mūsdienā „dzīvi” liecinieki ir Slīteres Zilie kalni – stāv, līdz 20–30 m augstā Baltijas ledus ezera senkrasta kāple (Baltijas jūras stadija pirms 10 000 gadu), Stiebru kalni – Ancilus ezera senkrasts (pirms 8–9 tūkstošiem gadu), bet Eiropā pēc platības lielākā – kangaru (kāpu vaļņi) un vīgu (mitras starpkāpu iepaklas) ainava ir Litorīnas jūras laika veidojums (pirms 4–7 tūkstošiem gadu). Maigais Ziemeļkurzemes klimats ir iemesls, kādēļ šeit ir liela augu sugu daudzveidība (ap 860 sugu), un sastopami arī daudzi Latvijā reti augi (piem., parastā īve un Baltijas efeja). Sava veida „nopelns” šeienei dabas vērtību saglabāšanā bija arī jūras piekrastē kādreiz pastāvošajam padomju militārajam režīmam, kura dēļ piekraste pusgadsimta garumā saglabājās apmeklētāju un būvniecības ziņā mazskarta. Tā laika liecinieki ir pamestās PSRS armijas bāzes un dažādi militārie objekti. Slīteres nacionālajā parkā atrodas viens no populārākajiem Latvijas tūrisma objektiem – Kolkasrags, kuru gada laikā apmeklē vairāk nekā 50 000 ceļotāju, bet putnu pavasara migrāciju laikā stundā pār ragu pārlaižas desmitiem tūkstošu putnu. Baltijas jūras krasta posmā – t.s. Liebiešu krastā no Melsnīla līdz Ovišiem ir saglabājušies lībieši (viens no mazākajām pasaules tautām) zvejniekiem un citi to kultūras liecinieki. Tūristu vajadzībām izveidotas četras dabas takas, velomaršruti, skatu tornis, apmeklējama Slīteres bāka.

TŪRISMA PAKALPOJUMI

Tuvākās naktsmitnes:

Sikragā Jaunklāvi 29469614

Lapmežciemā Jaunlīdumi 29467556

Mazirbē Upeskalni 29259510, Mazirbes Kalēji 28829474, 29213412

Dzintariņi 26173009

Košragā Jauntilmači 29412974, Pītagi 29372728; www.pitagi.lv

Saunagā Krūmiņi 29452512

Vaidē Purvziedi 63200179, 29395624

Kolkā Ūši 63276507, 29475692; www.kolkasrags.lv

Melsnīlā telšu vietas, „Melsnīls” 28605606

Atpūtas vietas: Kolkasragā, Melsnīlā, Vaidē

Veikali: Dundagā, Mazirbē, Kolkā, Melsnīlā, Vidalē

Ēdināšana: Dundagā, Kolkā (sezona)

Velosipēdu noma: tūristu mītnēs Mazirbes Kalēji, Ūši, Pītagi un Jaunlīdumi

Informācija: www.talsurajons.lv 63224165; www.kolkasrags.lv 29149105;

www.ziemeļkurzeme.lv 63232293, 29444395; www.celotajs.lv 67617600;

www.livones.lv

Slīteres nacionālajā parkā ir izveidoti vēl vairāki pārgājēju, velo, ūdens un auto tūrisma maršruti – meklējiet maršrutu lapas www.celotajs.lv un atzīmes dabā!

INTERESANTĀKIE APSKATES OBJEKTI

1 Dundaga – Dundagas novada centrs ar daudziem interesantiem un vēsturiski nozīmīgiem objektiem: **Dundagas pils** (pilī – TIC, viesnīca, Mākslas un mūzikas skola), **parks, luterāņu baznīca, „Krokodils”, keramiķes Eizenbergas darbnīca** u.c.

2 Nevejas Līdumiņos atrodas viens no lielākajiem Latvijas dāliju dārziem (ap 1300 šķirnes);

3 Šlītere – Šlīteres Zilo kalnu kraujas malā paceļas Latvijā virs jūras līmeņa visaugstāk celtā bāka (arī iekšzemē vistālāk novietotā Latvijas bāka), kas šobrīd darbojas kā skatu tornis (skaidrā laikā var saskatīt Serves ragu Sāmsalā) ar nelielu ekspozīciju. Pie tās atrodas **Šlīteres dabas taka**, kas ejama tikai gida pavadībā.

4 Skatu tornis – Šlīteres Zilo kalnu kraujas un Dundagas – Mazirbes ceļa malā ar skatu uz teritoriju, kur kādreiz viļņojušies Baltijas ledus ezera ūdeņi (tagadējā Piejūras zemīene).

5 Pēterezera dabas taka – viena no skaistākajām Ziemeļkrievijas dabas takām (ap 3,5 km gara), kas izvedīs pa Šlīteres siliem, Eiropas mērogā unikālo kangaru un vīgu ainavu, kā arī iepazīstinās ar Pēterezera vigā esošo sūnu purvu. Vienā no platākajām vigām atrodas Lielais un Mazais Pēterezers.

6 Sīkrags – viens no lībiešu ciemiem, kura rietumdaļai piešķirts valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa statuss.

7 Lībiešu tautas nams – 1939. g. uzceltā ēka ir sava veida lībiešu identitātes simbols. Tajā izvietota lībiešiem veltīta fotogrāfiju izstāde.

8 Laivu kapsēta – veidojusies pagājušā gadsimta sešdesmitajos gados, kad Padomju armija centās ierobežot zvejniecību piekrastē, kā rezultātā laivām vairs nebija pielietojuma un tās novietoja piekrastes kāpās. Saglabāties nostāsts, ka robežsargi pat paši dedzinājuši laivas. Pēc cita nostāsta – PSRS robežsargi aizliedza seno tradīciju dedzināt vecās laivas Ligo vakarā. Pa ceļam uz laivu kapsētu no ārpusē apskatāms **Lielais tiklu šķūnis**.

9 Bijušās Jūrskolas ēka – jūrskolā (1894. – 1914.) izglītību ieguvuši vairāk kā 1000 studenti. Padomju laikā te atradās Padomju armijas robežsardzes punkts. Saglabāties robežsargu tornis. Pa ceļam uz jūrskolu redzamas mežainas jūrmalas kāpas ar nelielām ēkām, kas rada interesantu piekrastes ainavu. Ceļu, kas savienoja Jūrskolu ar jūru kādreiz sauca par Kapteiņu gatvi vai Kapteiņu ceļu.

10 Košrags – arhitektūras, kultūrainavas un pieejamības ziņā – visinteresantākais no lībiešu ciemiem, kur pie mājām ir izvietoti to nosaukumi un īsa vēsture, ar kuru var iepazīties arī ciema centrā esošajā informācijas stendā.

11 Pitrags – bijušais zvejniekiems, kas apvīts ar daudziem nostāstiem un teikām par jūras laupītājiem un tā piekrastē nogrimušajiem kuģiem. Ciema centrā – **Pitrāga baptistu baznīca** – celta 1902. g.

12 Saunags – izstiepts zvejniekiems ar daudzām senām un jaunām – mūsdienu atpūtnieku ēkām. Vēstures avotos minēts jau 14. gs. Ciemā aug iespaidīgs dižkoks – **Nigliņu liepa**.

13 Vaide – mežainā apvidū izvietojies ciems, kas pazīstams ar interesanto E. Hausmaņa Purvziedu mājas veidoto Ragu kolekciju-muzeju un Vaides diķi. Vaides Lāžās – ainavisks **dižozols**.

14 Kolkasrags – izteiktākais Latvijas piekrastes zemesrags, kur vērojama divu "jūru" – Baltijas jūras (Dižjūra) un Rīgas liča (Mazjūra) – viļņu saskares vieta. Rags kā sēklis zem ūdens turpinās vēl piecus kilometrus līdz Kolkas bākai. Saule Kolkasragā lec un riet jūrā, tamdēļ šeit var vērot fantastiskus saullēktu un saulrietu skatus. Kolkasrags ir arī bistama vieta peldētājiem nepastāvīgo straumju un plūstošo smilšu dēļ. Kāpās pie Kolkasraga uzstādīts tēlnieka Ģ. Burvja veidots piemineklis "Jūras paņemtājiem", kas domāts kā simboliski vārti, caur kuriem redzama Kolkas bāka. Apskatāms vecais kuģa vraks, akmens – Eiropas centrs, K. Valdemāram veltītie informācijas stendi un kādreizējā PSRS armijas militārā bāze (no ārpusē), ko Latvijas robežsardze izmanto mūsdienās. Pavasara migrācijas laikā Kolkasrags ir ievērojama caurceļojošo gājputnu koncentrēšanās un atpūtas vieta, kas piesaista putnu vērotājus. Kolkasragā apmeklētāju ērtībām iekārtota autostāvētāvieta, soli ar galdiem, apmeklētāju centrs un vasaras sezonā arī neliela kafējnīca – lieliska iespēja ieturēt maltīti!

15 Kolkasraga vecā bāka – Kolkasraga galā ir redzamas viļņu noskalotās vecās 16. gs. celtās un vairākkārt pārbūvētās bākas drupas, kas pēc katras lielākas vētras un aukstas ziemas (ledī!) paliek aizvien mazākas. Drupas kādreiz atradušās krietnu gabalu sauszemē, tagad tās pamazām pazūd zem ūdens.

16 Kolkas bāka – uz mākslīgi veidotās salas jūrā (salu uzbēra 1872. – 1875.g.) sākotnēji uzcēla koka bāku, kurā uguni iededza 1875. g. jūnijā. Kad sala nosēdās, uz tās uzcēla tagadējo bākas torni, kas sāka darboties 1884. g. 1. jūlijā. Bāka mūsdienās atrodas 6 km (ceļšanas brīdī – 5 km) attālumā no Kolkasraga, tā zemūdens smilšainā sēkļa galā. Uz salas vēl atrodas bākas izzauģa ēka un vairākas saimniecības ēkas. 21 m augstais bākas metāla konstrukcijas tornis izgatavots Sanktpēterburgā. Kopš 1979. g. bāka strādā automātiskā režīmā.

17 Ūši – kempings Kolkas ciemā, kur, iepriekš piesakot, iespējams vērot Kurzemei raksturīgo sklandraušu tapšanas procesu, kā arī degustēt tos.

18 Kolkā – ir vienīgais lībiešu ciems, kurā pēc PSRS pierobežas režīma izveides saglabājis intensīvu saimnieciskā (t.sk. zivju pārstrāde) un cita veida darbību. Arī cilvēku skaits Kolkā, atšķirībā no pārējiem ciemiem – pieaug.

19 Kolkas baznīcas – luterāņu (uzcelta 1886. g.), **pareizticīgo** (uzcelta 1890. g., padomju laikā izmanto par kapliču, tagad – funkcionējoša baznīca) un **katoļu baznīca** (1997.g.).

20 Ēvažu stāvkrasts – līdz 8 – 15 m augstajam krastam ved 0,3 km garā taka, kuras galā ir viens no skaistākajiem Rīgas liča Kurzemes skatiem.

21 Melnsils – sens lībiešu ciems un kādreizējā kuģu būves vieta.

22 Vidale – neliela apdzīvota vieta, līdz kurai nokļūstam, paceļoties pa iespaidīgu Šlīteres Zilo kalnu nogāzes gravu ar smilšakmens atsegumiem.

Dundagas pils

Nevejas Līdumiņos

Skats no Šlīteres bākas

Šlīteres bāka

Pēterezera dabas taka

Košrags

Pitrāga baptistu baznīca

Jūra pie Saunaga

Purvziedu mājas Vaidē

Kolkas katoļu baznīca

Kolkas luterāņu baznīca

Kolkas pareizticīgo baznīca

Ēvažu stāvkrasts

"Lauku ceļotājs"

Kalnciema 40, Rīga LV-1046, Latvija
T: +371 67617600 • F: +371 67830041
lauku@celotajs.lv • www.celotajs.lv

www.celotajs.lv

Foto: Lauku Ceļotājs (Juris Smajnskis)